

Anderhalf uur West Runton Freshwater Bed: zoetwatermollusken, muizenkiezen en meer

Bram Langeveld¹

Onlangs had ik het genoegen om tijdens de jubileumexcursie van de Werkgroep Pleistocene Zoogdieren een kleine anderhalf uur te kunnen verzamelen op de bekende locatie West Runton, Norfolk, Engeland. Hier, aan de kust, dazoomt het West Runton Freshwater Bed, het stratotype van het Cromerien (Midden Pleistoceen) en onderdeel van de bekende Cromer Forest-Bed Formation. Nu ligt West Runton niet bepaald om de hoek, maar ik kan elke WTKG'er die er eens in de buurt komt van harte aanbevelen daar een kijkje te nemen, vandaar dit korte verslagje.

Het West Runton Freshwater Bed is onder andere bekend om de zeer indrukwekkende West Runton Elephant, een 85 procent compleet skelet van *Mammuthus trogontherii*, dat daar in 1990-1995 is opgegraven. De opgraving van dat skelet heeft zeer veel materiaal en gegevens opgeleverd, niet enkel over de West Runton Elephant, maar ook over de andere flora- en fauna-elementen uit het West Runton Freshwater Bed (Stuart & Lister, 2010).

Onder die andere fauna-elementen zijn ook land- en zoetwatermollusken. Die komen veel voor in het West Runton Freshwater Bed, voornamelijk de zoetwatermollusken, maar lager in het Bed komen ook vrij veel landmollusken voor (Preece, 2010). Toen ik daar was, heb ik in een getijdenpoeltje wat door de zee losgebroken schelprijke brokken van het Bed gezeefd (want graven in een stratotype is uiteraard verboden!), met een zeef met een maaswijdte van ongeveer één millimeter, totdat ik in totaal zo'n twee

liter residu over hield. Dat residu heb ik thuis doorzocht, wat de nodige fossielen opleverde, daaronder ook mollusken (fig. 2), een favoriete diergroep van veel WTKG'ers, en ook enkele woelmuiskiezen (fig. 1).

De woelmuizen en andere kleine zoogdieren gevonden tijdens de opgraving van de West Runton Mammoth zijn beschreven door Maul & Parfitt (2010), een artikel dat ook bruikbaar is om, met name eerste onderkaakkiezen van woelmuizen uit het Freshwater Bed, te determineren.

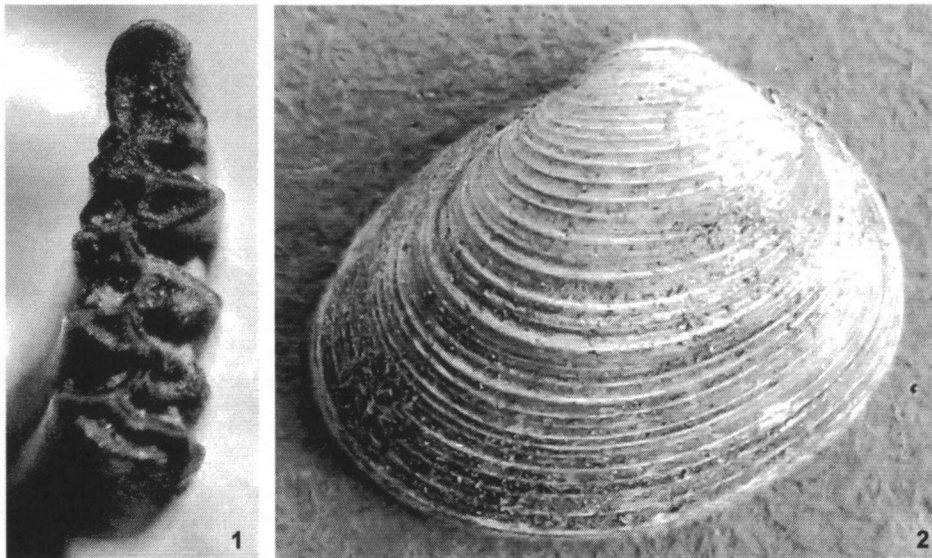
De mollusken zijn helaas vrij breekbaar, door corrosie van de schelpen en de uitgeoefende druk van het sediment (Preece, 2010), maar er zitten echt mooie exemplaren tussen. Doordat ze zo breekbaar zijn, blijven ze niet allemaal heel tijdens het zeven, maar ik heb het idee dat de beter bewaard gebleven exemplaren dat wel redden.

Enkele genera/soorten vallen op. Ten eerste de verschrikkelijk slecht bewaard gebleven schelpen van grote zoetwaterbivalven. Deze zijn als witte schilfertjes die als geheel een min of meer herkenbare vorm hebben, soms verwerend uit het Bed te zien. In deze staat zijn ze helaas niet te verzamelen, maar ook exemplaren verzameld in goede conditie hebben de neiging uit elkaar te vallen (Preece, 2010). Erg mooi is de grote zoetwatergastropode *Viviparus viviparus gibbus* (Sandberger, 1880), helaas vaak wat verdrukt of beschadigd. Een zeer veel voorkomende groep zijn de Valvatidae, kleine, relatief stevige zoetwaterslakjes, die het zeven van het sediment aardig overleven. Bivalven worden vertegenwoordigd door onder andere een hele reeks aan (breekbare) soorten behorende tot het genus *Pisidium* (fig. 2).

Kortom, West Runton levert mooie fossielen uit een midden-pleistocene zoetwater- en terrestrische fauna van een internationaal belangrijke locatie op, en is naar mijn idee voor iedere WTKG'er die er eens in de buurt komt de moeite waard om te bezoeken, hoewel veel residu verzamelen onmogelijk is. Determineren van het molluskenmateriaal gaat goed met een combinatie van Preece (2010) en Gittenberger

1 Een m1 van *Microtus 'arvalinus'* Hinton, 1923 uit het West Runton Freshwater Bed (coll. auteur 01743).

2 Een *Pisidium* sp. (8 mm) uit het West Runton Freshwater Bed (coll. auteur).

& Janssen (1998). Meer informatie over het West Runton Freshwater Bed is te vinden in *Quaternary International* 228 (1-2) (een themanummer).

Dankwoord

Dank aan Hans Langeveld voor het maken van de foto voor figuur 2 en aan Nike Liscaljet voor beschikbaar maken van literatuur.

Literatuur

- Gittenberger, E. & A.W. Janssen (eds.), 1998. De Nederlandse zoetwatermollusken. Recente en fossiele weekdieren uit zoet en brak water. Nederlandse fauna 2. - Nationaal Natuurhistorisch museum Naturalis, KNNV Uitgeverij, European Invertebrate Survey - Nederland.
- Maul, L.C. & S.A. Parfitt, 2010. Micromammals from the 1995 Mammoth Excavation at West Runton, Norfolk, UK: Morphometric data, biostratigraphy and taxonomic reappraisal. - *Quaternary International* 228 (1-2): 91-115.
- Preece, R.C., 2010. The molluscan fauna of the Cromerian type site at West Runton, Norfolk. - *Quaternary International* 228 (1-2): 53-62.
- Stuart, A.J. & A.M. Lister, 2010. Introduction: The West Runton Freshwater Bed and the West Runton Mammoth. - *Quaternary International* 228 (1-2): 1-7.

¹*Bram Langeveld, Distelweg 13, 2215 DS Voorhout, tel. 0252 - 21 60 63, e-mail: bramlangeveld@hetnet.nl*